

Abstrakt

Práce se zabývá problémem propojení procesu demokratizace s národní mobilizací na případu bývalé Jugoslávie. V první části se autor vyrovnává s napětím mezi demokracií a nacionalismem a současně nastiňuje okamžiky, kdy se oba politické programy mohou stát navzájem se posilujícími logikami. Produktem těchto dvou logik je pak demokratický národní stát, jakožto konečný důsledek práva kulturně podmíněného národa na sebeurčení. Autor však překonává národní stát jako výlučný rámec pro demokratický proces a předkládá koncept státního národa Juana J. Linze a Alfreda Stepana. Ten je založen na násobných, ale komplementárních politických identitách a umožňuje demokratizovat multinárodní státy, aniž by došlo k upření práva na pěstování kulturní originality jednotlivým národním segmentům. Ve druhé části práce autor analyzuje případ Jugoslávie a vysvětluje důvody, proč se na přelomu 80. a 90. let 20. století neprosadila idea demokratického státního národa namísto partikulárních národních projektů, byť často s demokratizačními ambicemi. Vysvětlení leží v redukci násobných, ale komplementárních politických identit, kdy se v průběhu 80. let začala vylučovat loajalita k etnokulturně pojímanému národu s loajalitou k jugoslávskému politickému centru. Faktory, které na tento proces redukce politické identity půsily, autor nachází v ekonomické oblasti, politicko-institucionální podobě nedemokratického režimu a občanské sféře.

Klíčová slova

Demokratizace, demokracie, nacionalismus, národní stát, státní národ, Jugoslávie, postkomunismus